

„Ze všeho nejdřív nechte dům pořádně vyvětrat,“ radí lidem zasaženým povodní profesor Pavel Danihelka

23.9.2024 - | Ostravská univerzita

Dobrý večer, pane profesore. Když teď lidé přijdou k poškozenému domu, co by měli odklízet jako první?

V první řadě by už k tomu domu měli přicházet opatrně. Protože se může stát, že cesta nebude pevná nebo že někde můžou slápnout a nevhodně, když tam přijdou. Takže první věc je nechodit tam dřív, dokud jim vlastně krizový štáb neřekne, že tam můžou přijít a podívat se, jestli ten dům nejeví známky nějakého mechanického poškození nemá praskliny apod. Pokud ano, tak než tam půjdou, je potřeba, aby se na to podíval statik, protože ty rekonstrukce mohou být nebezpečné, když lezou dovnitř. To jsou takové mechanické věci. Určitě nezapínat elektrický proud, pokud je vypnutý, protože jediné v případě, že veškeré rozvody a všechno, co tam máte, jsou nad tou čarou, kde byla voda, tak tam může dojít k přímého ohrožení lidského zdraví klidně jen dotykem se stěnou. Stejně tak nezapojovat elektrické agregáty, pokud je budou, do běžné sítě, ale mít vlastně rozvody extra. Když jsem u těch elektrických agregátů, jejich výfukové plyny jsou toxické, nesmí být uvnitř a doporučuje se, aby byly alespoň pět metrů daleko od otevřených oken nebo dveří.

Co tedy udělat jako první?

Když lidé přijdou domů, nejdříve ze všeho by měli otevřít okna a dveře a nechat ten dům vyvětrat. Doporučuje se alespoň půl hodiny, aby se vlastně zatuchlina, ostatní věci dostaly zevnitř domu. Pokud je tam cítit plíseň nebo vidět plíseň, doporučuje se, aby tam nechodili astmatici, protože to může vyvolat astmatický záchvat. Stejně tak se nedoporučuje, aby tam chodily děti. Při odstraňování těch škod budou rozhodně do značné míry pomáhat hasiči a další složky integrovaného záchranného systému, kteří tato pravidla znají.

Pane profesore, když se lidé vrací zpátky do svých domovů, budou respektovat základní pravidla hygieny? Budou respektovat základní pravidla té bezpečné práce, kterou jste popsal? Stejně se asi může stát, že se budou šířit nějaká onemocnění. Jaká jsou ta rizika, prosím?

Ta rizika jsou a je jich několik. Můžou se šířit nemoci, které se přenášejí kontaminovanou vodou ze septiků, které tam jsou. Tam se jedná většinou o průjmová onemocnění. Může se šířit leptospiroza. Je známo, že v době po povodních několikanásobně vzroste počet nemocí. To je nemoc přenášená hlodavci, většinou drobnými poraněními kůže nebo něčím takovým. Moje rada je, pokud se vám zhorší zdravotní stav při těchto pracích, vyhledejte lékaře a informujte toho lékaře, že jste přišli do styku s prostředím po povodních, protože to zjednoduší případně diagnózu. Ty nemoci všechny, které jsou tady, které jsem jmenoval, jsou léčitelné, a to velmi dobře. Ale je potřeba zavčas navštívit toho lékaře.

Jak může v této chvíli člověk co možná nejlépe zabránit tomu, aby se mu v domě šířil i plíseň?

Zásadní je zbavit se veškerých věcí, které jsou nasáknuté vodou a není je možné dezinfikovat. To znamená buď dezinfekčním prostředkem anebo prohnat pračkou nebo jinou formou čištění. To jsou

koberce, polštáře, matrace. Vyhodte je, nemá cenu s nimi dělat cokoliv jiného. Bude asi potřeba všechny takové věci jako jsou tapety nebo textil strhat a vyhodit. Pravidelně, a hlavně hodně větrejte. Snažte se sušit. Hasičský záchranný sbor nebo i krizoví manažeři lidem pomohou případně s tou ventilací nebo i se správným vysoušením. Takže vysušit a potom čistit běžnými čistícími prostředky s obsahem chlóru, to znamená Savo a podobně. Spodní prádlo a oděvy stačí vyprat na 70 stupňů. A moje takové další doporučení je, že montérky nebo jiné věci, ve kterých pracujete, určité pravidelně prát.

Pro řadu obcí bude klíčové, jak naložit se studněmi, protože jsou to ty základní zdroje vody. Jakým způsobem postupovat u studní.

Ideální takto: je důležité si uvědomit, že ty studny jsou s obrovskou jistotou kontaminované. Takže je potřeba vyčerpát z nich vodu. Ideální je, aby vám s tím pomohl nějaký profesionál. Do té studny nedoporučuji obecně vstupovat amatérům, kteří nemají záchranné prostředky. Protože ty záchrany jsou poměrně těžké a vyčištění studny je relativně složitá záležitost.

Pane profesore, ještě jedna věc, a to kdy začít s vysoušením domů? Včera, když byl hostem speciálního vysílání hasič Václav Kratochvíl, tak hovořil o tom, že je potřeba, aby byl člověk velmi opatrný, aby tomu domu neuškodil víc, než už to v tuto chvíli je. Tak kdy se pustit do vysoušení?

Tady vám asi nedám dobrou radu, protože velmi záleží na konstrukci toho domu. V každém případě bych nezačínal, pokud je v okolí stále voda. Pokud máte v okolí vodu, tak vy se jí sice zbavujete, ale ona se vám bude vracet zpátky a vnější tlak té vody může vést k provalení a napáchat velké škody. To znamená, až teprve spodní voda klesne na nižší hladinu, tak je možné vlastně to vyčerpát a té vody se zbavit. Ale jinak určitě se poraďte s někým, kdo rozumí staticce.

Popisuje profesor Pavel Danihelka. Pane profesore, moc vám děkuji za rozhovor.

Další rozhovor s profesorem Danihelkou najdete v čase 1:47 také na stránkách České televize.

Komplexní přehled toho, co a jak dělat při návratu po povodních (nejen) pro ochranu vašeho zdraví najdete na webu SMO ČR. Na přípravě materiálu se podílel Ústav epidemiologie a ochrany veřejného zdraví pod taktovkou prof. Danihelky.

<https://www.osu.cz/30646/nejdrive-nechte-dum-poradne-vyvetrat-radi-profesor-danihelka>